KAREN

ကသ်ဉ်ဒီသဒၢ တီးကွ

လၢအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၢတအိၣ်

တၢ်လၢနကြၢးသ့ၣ်ညါ ၂၀၀၉ – ၁၀

2009-10

တၢ်ဘီးဘၣ်သ့ၣ်ညါကသ်ဉ်ဒီသဒၢအါကလ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်နၣ်တၢ်မၤန့ၢ်အီၢသ့လၢစပ့ၣ်ကျိၣ်ဒီးကျိၣ်အဂၢတဖၣ်နၣ်လီၢ. ကွၢ် www.immunize.org/vis.

၁. ဘၣ်မနုၢဘၣ်ဆဲးကသ်ဉ်ဒီသဒၢလဲၣ်.

တၢ်ဘၣ်သမ့ၣ်ဒီးတၢ်ကိၢ်ထိၣ် ("တီးကွ") နၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါလၢအဘၣ်ကူဘၣ်ဂ်တၢ်သ့နၣ်လီၢ.

တၢ်အံၢ်အိၣ်ထိၣ်ခီဖျိ တီးကွတၢ်ဆါယၢ်တဖၣ်ဒီး, ရၢလီၢအသးသ့ခီဖျိလၢတၢ်ကူး, တၢ်ကဆဲးဒီးနၢ်ဒုအ့ၣ်ထံတဖၣ်နၣ်လီၢ.

တၢ်ဆါအဂၢတဖၣ်စ့ၢ်ကီးအပနီၣ်လီၢဂ်လိၣ်သးဒီးတီးကွတၢ်ဆါသ့အယိ, ညီနၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ကမၣ်အီၢလၢအမ့ၢ်တီးကွနၣ်လီၢ. ဘၣ်ဆၣ်ထဲဒၣ်တၢ်ဆါလၢအအိၣ် ထိၣ်ခီဖျိတီးကွတၢ်ဆါယၢ်နၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တီးကွတၢ်ဆါနီၣ်နီၢ်နၣ်လီၢ.

ပှၢတဂၢဂ့ၢ်တဂၢဂ့ၢ်မၤန့ၢ်တီးကွတၢ်ဆါသ့, ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ဂ်နၣ်အိၣ်အါလၢဖိသၣ် တဖၣ်အကျါနၣ်လီၢ. ပှၢအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်နၣ်, ကတူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဆါအံၢလၢစ့ၢသီအတိၢ်ပူၢနၣ် လီၢ. တၢ်အံၢ်ဒုးအိၣ်ထိၣ် –

- တၢ်ကိၢ်ထိၣ်
- ကိၣ်ယ့ၢ်ဘိဆါ
- တၢ်ဂိၢ်ထိၣ်
- ယ့ၢ်ညၣ်တကံတကး
- တၢ်ကူး
- ခီၣ်ဆါ
- တၢ်ဘုံးတၢ်တီၢသး

ပှၢတနီၢ်နီၢ, ဒ်အမ့ၢ်ဖိသၣ်အီနၢ်ဆံးဆံးဖိတဖၣ်,ပှၢသးပှၢ်ဒီးပှၢလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူး တၢ်ဆါတခါခါတဖၣ်နၣ်ကတူၢ်ဘၣ် တၢ်ဆါအံၢနးဒီၣ်ထိၣ်နၣ်လီၢ. တီးကွအံၢဒုးအိၣ်ထိၣ် တၢ်ကိၢ်ဒီၣ်ဒီးပသိၣ်ဘၣ်တၢ်ခုၣ်ဒီးဒုးနးထိၣ်တၢ်ဆါလၢအအိၣ်ဟ် ၈၁ တဖၣ်နၣ်လီၢ. လၢဖိသၣ်တဖၣ်နၣ်တၢ်ဆါအဝဲအံၢဒုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်အဟၢဖၢလူဒီးတၢ်ထိၣ်အီၢသ့နၣ်လီၢ. ကိးနၣ်ဒဲးပှၢဘၣ်ထိၣ်တၢ်ဆါဟံၣ် အတၢ်ထိၣ်ယူမ့ၢ်ဝဲ ၂၂၆, ၀၀၀ ဂၢခီဖျိလၢတီးကွအယိပှၢသ် ၃၆,၀၀၀ – အါတက့ၢ်မ့ၢ်ဝဲပှၢသးပှၢ်တဖၣ်လီၢ. **တီးကွကသ်ဉ်ဒီသဒၢ အံၢဒီသဒၢတီးကွတၢ်ဆါသ့ဝဲဒၣ်နၣ်လီၢ.**

၂. ကသ်ဉ်ဒီသဒၢ တီးကွ လၢအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၢတအိၣ်

ကသ်ဉ်ဒီသဒၢတီးကွလၢအအိၣ်ထိၣ်ခီဖျိတၢ်ဆါကတိၢ်နၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ခံကလ့ၣ် –

ကသ်ဉ်ဒီသဒၢတီးကွလၢအဘၣ်လၢ "တၢ်ဆါကတိၢ်" တကတိၢ်တဖၣ်အံၢနၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထိၣ်အီၢလၢတၢ်ကဒီသဒၢတီးကွ လၢအကဲထိၣ်တနၣ်တဘျိုအဂ်ၢ်နၣ်လီၢ. အဝဲသ့တဒီသဒၢဝဲတီးကွလၢအရၢလီၢသးဝဲအံၢလၢအမ့ၢ် H1N1 နၣ်ဘၣ်.

၁. ကသ်ဉ်ဒီသဒၢတီးကွ**လၢအတဟူးဂဲၢ** (လၢအသ), မ့တမ့ၢ် "တီးကွကသ်ဉ်ဆဲး" နၣ်ဘၣ်တၢ်ဆဲးနၣ်လီၢအီၢ ဆူယ့ၢ်ညၣ်ပူၢနၣ်လီၢ. ၂. ကသ်ဉ်ဒီသဒၢတီးကွလၢ **အမ့, ဒီးအစါ** (လၢအဂ်ၢ်စါ) နၣ် တၢ်ပြိုနၣ်လီၢအီၢဆူ နၢ်ဒုအပူၢနၣ်လီၢ. *ကသ်ဉ်ဒီသဒၢ အံၢအဂ့ၢ်နၣ် တၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်အီၢလၢကသ်ဉ်ဒီသဒၢ လဲၣ်ဟ်ဖျါအဂၢတဘ့ၣ်အပူၢလီၢ.*

တီးကွအယိတဖၣ်နၣ်ဆီတလဲအသးထိဘီလီၢ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၢအယိ, တၢ်မဂ့ၢ်ထိၣ်တီးကွကသ်ဉ်ဆဲးတဖၣ်နၣ် ကိးနၣ် ဒဲးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢ ကဟ်းနၣ်ကသ်ဉ်ဒီသဒၢကိးနၣ်ဒဲးနၣ်လီၢ.

ကိးနၣ်ဒဲးနၣ်ပှၢစဲအ့ၣ်ဖိတဖၣ် ဂ့ၣ်ကျဲးစၢး မၤဘၣ်လိၣ် တၢ်ဆါယၢ်လၢတၢ်ထၢနၣ်အီၢလၢ ကသ်ဉ်ဒီသဒၢအပူၢဒီး တီးကွ လၢအဖျါလၢအကကဲထိၣ်လၢနၣ်အစဲနၣ် အပူၢနၣ်လီၢ. ဖဲတၢ်ဒုးဘၣ်လိၣ်ကသ်ဉ်ဒီးတၢ်ဆါနၣ်ဘူးဘူးတၢ်တၢ်အခါ နၣ်ကသ်ဉ်ဒီသဒၢအဝဲအံၢ ဒီသဒၢပှၢအါဂၢလၢအသ့တဘၣ်နၣ် တီးကွတၢ်ဆါလၢအနးတဖၣ်တဂ့ၢ်နၣ် လီၢ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲတၢ်မၤဘၣ်ဂိၢ်ကသ်ဉ်ဒီးတၢ်ဆါမ့ၢ်တနၣ် ဘူးဘူးတၢ်တၢ်ဒုၣ် လဲၣ်ဘၣ်နၣ်သကၢ့နၣ်ကသ်ဉ်ဒီသဒၢအံၢကဟ့ၣ် ဝဲတၢ်ဒီသဒၢတနီၢ်နၣ်လီၢ. တီးကွကသ်ဉ်ဒီသဒၢအံၢ *တ* ဒီသဒၢဝဲတၢ်ဆါလၢ "အလိၢ ဂ်ဒီးတီးကွ" လၢအအိၣ်ထိၣ် ခီဖျိတၢ်ဆါယၢ်အဂၢတဖၣ်နၣ်ဘၣ်.

တၢ်ဆဲးကသ်ဉ်ဒီသဒၢဝဲၢအလိၢ်ခံကယ်ာ်ဝဲခံန္ဓမးဒုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်ဒီသဒၢကသ့နၣ်လီၢ. တၢ်ဒီသဒၢအကတိၢ်နၣ် ကယ်ာ်ဝဲ တ့ၢ တနၣ်အတိၢ်ပူၢနၣ်လီၢ.

ကသ်ဉ်ဒီသဒၢတီးကွလၢအတဟူးဂဲၢတနီၢ်နၣ်ဟ်ယ့ၢ်ဒီး ဂ်လၢအကတိၢ်ဒ်သ့တဟားဂိၢ်လၢတၢ်ကိးအီၢလၢ သဲၣ်မရၢၣ် စၣ် (thimerosal) နၣ်လီၢ. ပှၢတနီၢ်တဲဝဲလၢ သဲၣ်မရၢၣ်စၣ် နၣ်ဘၣ်ထွဒီးဖိသၣ် အတၢ်ဒီၣ်ထိၣ်သ့နၣ် လီၢ. ဖဲ၂၀၀၄ နၣ်နၣ်ကသ်ဉ်ကသီအတၢ်ကရၢကရိ Institute of Medicine ကွၢ်ကဒါက့ၢ်ဝဲ တၢ်ဃုသ့ညါမၤလီလၢအမၤလီဘၣ်ယ: သဲၣ်အိၣ်ရံၣ် ဒီ: ကျၢ်တၢ်ဝဲလၢတၢ်အုၣ်သးတ အိၣ်ဒ်းနီတမံၤလၢတၢ်ဘၣ်ထွဲအံၢအဖိခီၣ်ဘၣ်လီၢ. ကသ်ဉ်ဒီသဒၢတီးကွလၢ တအိၣ် ဒီ: သဲၣ်မရၢၣ်စၣ် နၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကီးလီၢ.

Inactivated influenza vaccine - Karen (8/11/09)

၃. မတၢတဖၣ်ကြၢးမၤန့ၢ် ကသ်ဉ်ဒီသဒၢတီးကွလၢအတၢ်ဟူ ;တၢ်ဂဲၢတအိၣ်ဘၣ်အံၢနၣ်လဲၣ်.

ကသ်ဉ်ဒီသဒၢတီးကွနၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်စ့ၢ်ကီးလၢပှၢလၢအဲၣ်ဒီး ***မၤစ့ၢလီၢ တီးကွတၢ်ဆါလၢကဟဲၣ်ဘၣ်အီၢ မ့တမ့ၢ် မၤစ့ၢလီၢတၢ်ရၢလီၢတီးကွဆူပှၢအဂၢတဖၣ်အအိၣ်*** *နၣ်လီၢ.*

ဖိသၣ်ကိးဂၢလၢအသးအိၣ် ၆ လါဆူအဖိခီၣ် ဒီ: ပှၢဒီၣ်တ့ၣ်ခီၣ်ပဲၢအဂၢဝဲလၢာ် –

- ဖိသၣ်လၢ အသးအိၣ် ၆ လါ တ့ၢ ၁၈ နၣ်တဖၣ်
- ပှၢသးပှၢ်လၢအသးအိၣ် ၅၀ ဒီးပှၢ်နၣ်အနၣ်

*ပှၢတဂၢလၢ်လၢ်လၢအ**အိၣ်ဒီ:တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဆါလၢအဟ်ထွဲထိၣ် တီးကွတၢ်ဆါအခံ မ့တမ့ၢ် ပှၢလၢကလိၣ်ဘၣ်ကသ်ဉ်ကသီတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတဖၣ်:***

- ဟ်မ့ၣ်လၢကအိၣ်ဒီ:**အဟုးအသး**ဖဲတီးကွတၢ်ဆါကဲထိၣ်အကတိၢ်.
- ပှၢလၢအိၣ်ဒီ:**ကတိၢ်ထိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ရ့ၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲ**လၢအမ့ၢ် –
  - သးတၢ်ဆါ - ကလ့ၢ်တၢ်ဆါ - သ့ၣ်တၢ်ဆါ
  - ပသိၣ်တၢ်ဆါ - ဓဲးတဘီလ့းတၢ်ဆါ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဆံၣ်ဆၢ
  - တၢ်သးဘံး - သ့ၣ်ဂ်ၢ်စၢ်ဒီ:သ့ၣ်တၢ်ဆါအဂၢတဖၣ်
- ပှၢတဂၢလၢ်လၢ်လၢအ**နီ်ကစၢ်ဂ်ၢ်တြီဆၢလၢအဂ်ၢ်စၢ်**တဖၣ်ခီဖျိလၢ:
  - HIV/AIDS မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆါအဂၢလၢအဒ်ဘၣ်ဂ်ၢ်တြီဆၢအကျိၢ်အကျဲ
  - ဘၣ်ကူစါအသးလၢကတိၢ်ယံၣ်ဒီ:သ့ကသ်ဉ်ဒ်အမ့ၢ် (steroids) တဖၣ်
  - ခဲစၢ်ဘၣ်ဆါလၢဘၣ်တၢ်ကူစါယါဘျါအီၢဒီ:အဲးကစ်ရ့မ့တမ့ၢ်ကသ်ဉ်အဂၢတဖၣ်
- ပှၢတဂၢလၢ်လၢ်လၢအ**အိၣ်ဒီ:ယ့ၢ်ညၣ် မ့တမ့ၢ် ထူၣ်ဟ့ၣ်နၢ်တဘၣ်လိၣ်ဘၣ်စ:** တဖၣ် (ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ထိၣ်ဒီ:ခ်ိၣ်နၣ်အထူၣ်သ်လၢအနုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲ) လၢ အနုးအိၣ် ထိၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢတၢ်ကသါထိၣ်ကသါ လီၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ယ့ၢ်လီၢတၢ်အဂ်ၢ်.
- ပှၢတဂၢလၢ်လၢ်လၢအသးအိၣ် ၆လါတ့ၢလၢ ၁၈ နၣ် တဖၣ်လၢအဘၣ်**အီကသ်ဉ်ဆဲးစ:ဖြ (aspirin) လၢအကဆၢတၢ်ယံၣ်** (အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မၤန့ၢ်တီးကွနၣ်ဒုးအိၣ်ထိၣ်ဝဲ (Reye Syndrome) တၢ်ဆါသ့ဝဲနၣ်လီၢ.)
- **ပှၢလၢအအိၣ်လၢတၢ်ကွၢ်ထွဲအလိၢ်ဒီ:တၢ်လိၢ်အဂၢလၢအကွၢ်ထွဲတၢ်ဆါလၢအနးတဖၣ်**

ပှၢတဂၢလၢ်လၢ်လၢအအိၣ်သကိး မ့တမ့ၢ် ကွၢ်ထွဲ ပှၢလၢအအိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလိၢ်လၢ ကမၤန့ၢ်တၢ်ဆါလၢ အဟ်ထွဲထိၣ်တီးကွတၢ်ဆါအခံတဖၣ် –

- **ပှၢလၢအကွၢ်ထွဲပှၢအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ရ့ၢ်တဖၣ်.**
- **ပှၢလၢအတၢ်ဆဲးကျၢဆဲးကျိုးအိၣ်ဒီ:ပှၢဟံၣ်ဖိတဖၣ်ဒီ:ပှၢကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်တၢ်လၢဟံၣ်** လၢအကွၢ်ထွဲဖိသၣ်အိၣ်ဖျၣ်သိတ့ၢ အသးအိၣ် ၅ နၣ်တဖၣ်.
- **ပှၢလၢအတၢ်ဆဲးကျၢဆဲးကျိုးအိၣ်ဒီ:ပှၢဟံၣ်ဖိတဖၣ်ဒီ:ပှၢကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်တၢ်လၢဟံၣ်** လၢအကွၢ်ထွဲ
  - ပှၢလၢအသးအိၣ် ၅၀ ဒီးဆူအဖိခီၣ်တဖၣ်
  - ပှၢတဂၢလၢ်လၢ်လၢအအိၣ်ဘူးဘူးတၢ်တၢ်ဒီ:ပှၢလၢ အအိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ် အလိၢ်လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဆါလၢအဟ်ထွဲထိၣ်တီးကွတၢ်ဆါအခံတဖၣ်.

ပှၢလၢအကွၢ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ရ့ၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ပှၢလၢလာ်တဖၣ်အံၢလၢကဆဲးတနၣ်တဘျိ တၢ်ဒီသဒၢတီးကွတၢ်ဆါစ့ၢ်ကီးလီၢ.

- ပှၢလၢအမၤတၢ်ဘၣ်ယးဂ်ၢ်ခ်ိၣ်ထံးပှၢတဝၢတၢ်မၤတဖၣ်.
- ပှၢလၢအအိၣ်လၢ**ဘီအၢၣ်ဟ်ၣ်ဒ့ဲတဖၣ်, တၢ်လီၢတၢ်ကမၣ်လိၢ်တဖၣ်** မ့တမ့ၢ် ပှၢလၢအအိၣ် လၢပှၢဂိၢ်မ့ၢ် တဖၣ်အကျါဒ်သိးကဒီသဒၢတၢ်ဆါဘၣ်ကူဘၣ်ဂ်အဂိၢ်လီၢ.
- ပှၢလၢအအိၣ်ဒီ:တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဆါလၢအဟ်ထွဲထိၣ် တီးကွအခံဒီ:**လဲၣ်တၢ်**ဆူကလဲၣ်ထံးဟိၣ်ခီလၢ လါအ့ဖြုးဒီ:စဲးပတ့ဘၣ်အဘၣ်ၣ် စၢၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ဆူတၢ်ကိၢ်လိၢ်ကဝိၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ဖိုၣ်ဟားဆ့ၢ်ကိၢ်လၢ တ ကတိၢ်ဂ့ၢ်, တကတိၢ်ဂ့ၢ်နၣ်လီၢ.

၄. ယကြားမေနှာ်တိးကွကသံဉ်ဒီသဒၢအံၤလၢအခါဖဲလဲဉ်.

နကြားမေနှာ်ကသံဉ်ဒီသဒၢတဆိဖဲအဆိလၢတၢ်မေနှာ်အီၤသုအဆၢကတိၢ်, ညီနှၢ်ဖဲသုဉ်လဉ်လီၤဆူကတိၢ် (fall) ဒီး မ့တမ့ၢ်ဘဉ် တခီဖဲတၢ်ဆါအံၤအိဉ်ထိဉ်လၢ နပှၤတဝၢအပူၤဒီတကတိၢ်အခါနှဉ်လီၤ. တိးကွတၢ်ဆါအံၤကဲထိဉ်သ့ တဘျီလၢ်လၢ် စးထိဉ် ဖဲလါနိဉ်ဝ့ဘၢဉ် တုၤလီၤလၢ လါမ့ၤအဘၢဉ်စၢၤ, ဘဉ်ဆဉ်ညီနှၢ်ကဲထိဉ်ဝဲအါကတၢ်ဖဲ လါယနှုၤအါရံဉ် (မ့တမ့ၢ်) ဖ့ၤကြ့ၤအါရံၤနှဉ်လီၤ. နမ့ၢ်မေနှာ်ကသံဉ်ဒီသဒၢဖဲဒ်ဉ်စဲဘၢဉ် မ့တမ့ၢ် စဲၤခံနှၢ်အဝဲ နှဉ်ဒဉ်လဲ ကကဲထိဉ်တၢ်ဘျုးတၢ်ဖိုဉ်လၢဒီတနံ့ဉ်အဂီၢ်နှဉ်လီၤ.

ပှၤအါတက့ၢ်ကိးနံ့ဉ်ဒဲးလိဉ်ဘဉ်ဝဲတၢ်ဟှဉ်ကသံဉ်ကိးနံ့ဉ်ဒဲးစှာ်စှာ်နှဉ်လီၤ. **ပှၤဖိသဉ်လၢ အသးနံ့ဉ်စှၢ်နှၢ် ၉ နံ့ဉ်ဒီး မၤ နှၢ်ဝဲကသံဉ်ဒီသဒၢတိးကွအဆိကတၢ်တဘျီ** – မ့တမ့ၢ် ပှၤလၢအမေနှၢ်ကသံဉ်ဒီသဒၢအဆိကတၢ်တဘျီဖဲ အကတိၢ် လၢအပူၤကွံာ် ဘဉ်ဆဉ် မေနှၢ်ဝဲထဲတဘျီတဖဉ် – ကြၢးမေနှၢ်ကသံဉ်ခံဘျီအဂီၢ်, ဒီးဘဉ်ဟ်လီၤဟိတၢ်ဆၢကတိၢ် အစှၢ် ကတၢ် ၄ နံ့, လၢတၢ်ကဒီသဒၢအီၤအဂီၢ်လီၤ.

ကသံဉ်ဒီသဒၢတိးကွနှဉ်တၢ်ဟှဉ်ယှာ် အီၤတဘျီယိန် ကသံဉ်ဒီသဒၢအဂၤ, လၢအဟ်ယှာ်ဒီးပသိဉ်တၢ်ခှဉ်ဘဉ် (pneumococcal) တဖဉ်နှဉ်လီၤ.

၅. ပှၤတနီၤနီၤကြၢးထံဉ်လိာ်ကတိၤသကိးတၢ်ဒီးကသံဉ်သရဉ် တချုးအဒိးနှၢ်တိးကွကသံဉ်ဒီ သဒၢနှဉ်လီၤ.

ပှၤတနီၤတကြၢးဆဲး မ့တမ့ၢ် အိဉ်ခိးလၢကဆဲး ကသံဉ်ဒီသဒၢတိးကွလၢအတၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤတအိဉ်ဘဉ်လီၤ.

- တဲကသံဉ်သရဉ်လၢမ့ၢ်နအိဉ်ဒီးတၢ်သွံဉ်တဘဉ်လိာ်**လၢအနး** (လၢမၤဘဉ်ဒီသးသမူအဂီၢ်) အိဉ်တမံၤမံၤဧါ. တၢ်တဘဉ်လိာ်ဒီးတိးကွကသံဉ်ဒီသဒၢနှဉ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကဲထိဉ်သးကီဒိဉ်မးတမံၤနှဉ်လီၤ.
  - တၢ်အယၢ်လၢတိးကွကသံဉ်ဒီသဒၢနှဉ်တၢ်မၤဒိဉ်ထိဉ်အီၤလၢ ဆီဒံဉ်တဖဉ်အပူၤလီၤ. ပှၤလၢအသ့ၢ်ဉ်တဘဉ်လိာ် ဒီးဆီဒံဉ်တဖဉ်တကြၢးဆဲးကသံဉ်ဒီသဒၢအံၤဘဉ်.
  - နသ့ၢ်ဉ်မ့ၢ်တဘဉ်လိာ်ဒီးကသံဉ်ဒီသဒၢတမံၤလၢ်လၢ်နှဉ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤလၢနတ ကြၢးဆဲးကသံဉ်ဒီသဒၢဘဉ်လီၤ.
  - ဖဲနဆဲးကသံဉ်လၢညါတဘျီဝံၤအလိၢ်ခံကသံဉ်တဘဉ်လိာ်အတၢ်ဒီဘဉ်မ့ၢ်အိဉ်တမံၤမံၤနှဉ်, တဲဘဉ်နကသံဉ်သရဉ် တက့ၢ်.
- နမ့ၢ်အိဉ်ဒီ:Guillain-Barré တၢ်ဆါပနီဉ်တဖဉ် (လၢအမ့ၢ်ကလံၤဖ့ၢ်တၢ်ဆါတကလှာ်လၢ တၢ်ကိး စ့ၢ်ကိးအီၤလၢ GBS) တၢ်ဆါနှဉ်တဲဘဉ် ကသံဉ်သရဉ်တက့ၢ်. ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် နကဒိးနှၢ်ဘဉ်ကသံဉ်ဒီသဒၢ, ဘဉ်ဆဉ် နကသံဉ်သ ရဉ်ကြၢးဆၢတဲာ်စၢၤနၤလီၤ.
- ပှၤလၢအဆူးအဆါတစဲးတမဲ့ မ့တမ့ၢ် ဆါနှးနှးတဖဉ်ကြၢးအိဉ်ခိးဝဲ တုၤအဘျါဂ့ၤဂ့ၤ တချုးလၢ အမၤနှၢ် ကသံဉ်ဒီ သဒၢဘဉ်နှဉ်လီၤ. နအိဉ် မ့ၢ်တဆူဉ်ဘဉ်တခီတဲသကိးတၢ်ဒီးနကသံဉ်သရဉ် မ့တမ့ၢ် သရဉ်မ့ဉ်ကွၢ်ပှၤဆါလၢ မ့ၢ်နက ဘဉ်ရဲဉ်ကျဲၤကဒါက့ၤ တၢ်ဆၢကတိၢ်အသီတဘျီဧါတက့ၢ်. ပှၤလၢအ ဆိးက့တဆံးတက့ၢ်ဖိတဖဉ် မၤနှၢ်ကသံဉ်ဒီသ ဒၢသ့လီၤ.

၆. တိးကွကသံဉ်ဒီသဒၢလၢအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတအိဉ် အတၢ်ဘဉ်ယိဉ်လိၢ်တဖဉ်မ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.

ဒ်ကသံဉ်ကသီတမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤအသိ:, ကသံဉ်ဒီသဒၢစ့ၢ်ကိ: ဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်ကိတၢ်ခဲဒိဉ်ဒိဉ် မ့ၢ်မ့ၢ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်သွံဉ်တ ဘဉ်လိာ်ဘဉ်စးတဖဉ်သ့ဝဲလီၤ. တၢ်ဘဉ်ယိဉ်လၢကသံဉ်ဒီသဒၢ ကဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် တၢ်သဲတၢ်မ့ၢ်နှဉ် စှၢ်ဝဲဒဉ်ဒိဉ်မးလီၤ.

တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢတၢ်မေနှၢ်အီၤလၢတိးကွကသံဉ်ဒီသဒၢနှဉ်, မ့ၢ်တၢ်လၢအစှၢ်ဒိဉ်မးလီၤ. တၢ်ယၢ်လၢ တိးကွကသံဉ်ဒီသ ဒၢလၢ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတအိဉ်အပူၤနှဉ်, တၢ်မၤသံအီၤဝံၤလဲအ ယိနမၤနှၢ်တိးကွလၢကသံဉ်ဒီသဒၢအပူၤတသ့ဘဉ်.

တၢ်ကိတၢ်ခဲတဆံးတက့ၢ် –

- ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဉ်အလိၢ်နှဉ် ဆါထိဉ်, ထိဉ်ဂီၤ, မ့တမ့ၢ် ညီးထိဉ်
- ကလှၢ်ဘံး ; မ်ာ်ချဆါ, ဂီၤ မ့တမ့ၢ် သးဂ်ာ်; ကူး
- တၢ်ကိၢ်ထိဉ် • တၢ်တဂ်တကး

တၢ်ကိတၢ်ခဲတဖဉ်မ့ၢ်အိဉ်ထိဉ်နှဉ်, ညီနှၢ်အိဉ်ထိၢ်ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဉ်ဝံၤတဘျီလီ ဒီ: ယာ်ဝဲ ၁–၂ သိနှဉ်လီၤ.

DCH–0457KA
AUTH: P.H.S., Act 42, Sect. 2126.

တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအနးတဖဉ်–

- သွံဉ်တဘဉ်လိာ်ဒီးကသံဉ်တၢ်ဆါတုၤလၢတၢ်ဘဉ်ယိဉ်အိဉ်လၢသးသမူအဂီၢ်နှဉ် မ့ၢ်တၢ်လၢအစှၢ်ဒိဉ်မးနှဉ်လီၤ. မ့ၢ်ကဲ ထိဉ်တခီ ညီနှၢ်ကဲထိဉ်ဖဲတၢ် ပြီနှၢ်ကသံဉ်ဒီသဒၢဝံၤအလိၢ်ခံ စှၢ်မံးနံ: မ့တမ့ၢ် စှၢ်နှဉ်ရံဉ်နှဉ်လီၤ.
- ဖဲ ၁၉၇၆ဒ်နံ့ဉ်နှဉ်, တိးကွတၢ်ဆါတကလှာ် (ထိးတိးကွ)ကသံဉ်ဒီသဒၢနှဉ်လၢဘဉ် ထွဲလိာ်အသးဒီ: Guillain-Barré Syndrome (GBS) တၢ်ပနီဉ်နှဉ်လီၤ. စးထိဉ်ဖဲနှဉ်တိးကွကသံဉ်ဒီသဒၢတဖဉ်နှဉ်, တဘျုးစဲလိာ်သးဒီ: GBS ရဲ့ရဲ့ပျီ ပျီနီတဘျီလၢၤဘဉ်နှဉ်လီၤ. ဒ်လဉ်ဂ့ၤ, တၢ်ဘဉ်ယိဉ်အလိၢ်မ့ၢ်အိဉ်လၢအကမၤနှၢ် GBS လၢ ကသံဉ်ဒီသဒၢအံၤ အယိဒီ: တအါနှၢ် ၁ခါ မ့ တမ့ၢ် ၂ခါလၢပှၤအဂၤ တကလိၢ်လၢ အဆဲးကသံဉ်အကျါနှဉ်လီၤ. တၢ်ဘဉ်ယိဉ်အလိၢ်အံၤ စှၢ်နှၢ်ဒ်းတိးကွတၢ်ဆါလၢအနး, လၢတၢ်ဒီသဒၢအီၤသ့ခီဖျိကသံဉ်ဒီသဒၢနှဉ်လီၤ.

၇. ကသံဉ်တဘဉ်လိာ်အတၢ်ဒီဘဉ်မ့ၢ်အိဉ် ထိဉ်နးနးကျဲၤကျဲၤနှဉ်, ပကမၤဒ်လဲဉ်.

ယကဘဉ်ဟ်သ့ဉ်ဟ်သးဒီးလူၤယုကွၢ်တၢ်ပနီဉ်မနုၤလဲဉ်.

တၢ်အိဉ်သးလၢအတကဲထိဉ်ညီနှၢ်တဖဉ်ဒ်အမ့ၢ်, တၢ်ကိၢ်ထိဉ်ဒိဉ်ဒိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်သးဆီတလဲတဖဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ် ထံဉ်ဘဉ်ကသံဉ်တဘဉ်လိာ်အတၢ်ဒီဘဉ် လၢအနးအတၢ်ပနီဉ်တဖဉ်လၢ အဟ်ယှာ်ဒီ: တၢ်ကသါထိဉ်ကသါလီၤကိၢ်ခဲ, ကလှၢ်ဘံးကလှၢ်ယ: မ့တမ့ၢ် ကသါသီဉ်ဝံဝံ, ဖံးဘှဉ်သးထိဉ်ဂီၤ, ဖျါလီၤမ့ၢ်လီၤဝါ, ဂ်ၢ်ဘါစၢ်လီၤ,သးစံဉ်ခ့ မ့တမ့ၢ် အခိဉ်မ့ၢ်တဖဉ် နှဉ်လီၤ.

ယကြၢးမၤမနုၤလဲဉ်.

- **ကိ:** ကသံဉ်သရဉ်. မ့တမ့ၢ် ဆ့ၢ်ပှၤအဝဲနှဉ်ဆူကသံဉ်သရဉ်အိဉ်တဘျီလီတက့ၢ်.
- **ဝဲ ဘဉ်**ကသံဉ်သရဉ်တၢ်မနုၤကဲထိဉ်အသး, မ့ၢ်နံ့ၤဒီ:တၢ်ဆၢကတိၢ်လၢ အကဲထိဉ်သးဒီ:တၢ်ဟှဉ်ကသံဉ်ဒီသဒၢ အခါဖဲလဲဉ်နှဉ်တက့ၢ်.
- **မၤ** ပှၤလၢအဟှဉ်နုၤကသံဉ်ဒီသဒၢနှဉ်ဒ်သိးကဟ်ဖျါထိဉ် ကသံဉ်တဘဉ်လိာ်အတၢ်ဒီဘဉ် ခီဖျိ တၢ်မၤပဲ့ၤကသံဉ်ဒီသဒၢ တ ဘဉ်လိာ်အတၢ်ဟ်ဖျါအကျိုၤအကျဲ (Vaccine Adverse Event Reporting System, VAERS) လံာ်ကျိၤဒီတက့ၢ်. မ့တမ့ၢ်နဟ်ဖျါထိဉ်လံာ်ဟ်ဖျါအဝဲအံၤသ့ခီဖျိလၢVAERS အ website ဖဲ www.vaers.hhs.gov မ့တမ့ၢ် ကိ: 1-800-822-7967သ့လီၤ.

VAERS တဟ့ဉ်တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဘဉ်ယးကသံဉ်ကသီဘဉ်.

၈. ထံကိၢ်တၢ်ဟ့ဉ်ကဒါက့ၤကသံဉ်ဒီသဒၢအတၢ်မၤဘဉ်ဒီဘဉ် ထံးတၢ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ (The National Vaccine Injury Compensation Program)

ဖဲဉ်ဒရဲဉ်ကိၢ်စၢ်ဖိုဉ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအိဉ်ထိဉ်ဒ်သိးကဟ့ဉ်မၤစၢၤကွၢ်ထွဲပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢ အဒိးနှၢ်ဘဉ်ကသံဉ် တဘဉ်လိာ်တၢ်ဘဉ်ဒီးကသံဉ်တဘဉ်လိာ်တၢ်ဒီဘဉ် ထံးလၢအနးတဖဉ်နှဉ်လီၤ.

လၢနကမၤနှၢ်အါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘဉ်ယ: ထံကိၢ်တၢ်ဟ့ဉ်ကဒါက့ၤကသံဉ်ဒီသဒၢအတၢ် မၤဘဉ်ဒီဘဉ်ထံးတၢ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ အဂၤ်ကိ: **1-800-338-2382**မ့တမ့ၢ် လဲၤဖးကွၢ် website ဖဲ **www.hrsa.gov/vaccinecompensation.**

၉ ယမၤလိအါထိဉ်တၢ်ကသ့ဒ်လဲဉ်.

- သံကွၢ်ပှၤလၢအဟှဉ်နုၤကသံဉ်ဒီသဒၢတက့ၢ်. အဝဲသ့ဉ်ကဟှဉ်နုၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဟ်ယှာ်လၢ ကသံဉ်ဒီသဒၢ အဒၢအပူၤ မ့တမ့ၢ် ဟှဉ်ကူဉ်နုၤလၢတၢ်လိၢ် အဂၤလၢနကမၤနှၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖဉ်လီၤ.
- ကိ:နလိၢ်ကဝ်ၤ မ့တမ့ၢ် ထံကိၢ်တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ခ့ၢ်ဝဲၤကျိၤတက့ၢ်. 1–888–767–4687
- ဆဲးကျၢတၢ်ပၢၤယာ်ဒီ:တၢ်ဒီသဒၢတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအဝဲၤလိၢ်ခ်ဉ်သ့ဉ် တၢ်ပၢၤယာ်ဒီ:တၢ်ဒီသဒၢ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါဝဲၤလိၢ် (Centers for Disease Control and Prevention, CDC) တက့ၢ်.
  - ကိ: **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** မ့တမ့ၢ်
  - လဲၤကွၢ် CDC အ website ဖဲ **www.cdc.gov/flu** တက့ၢ်.

DEPARTMENT OF HEALTH AND HUMAN SERVICES
Centers for Disease Control and Prevention

CDC

Vaccine Information Statement (Interim) - Karen
Inactivated Influenza Vaccine (8/11/09) 42 U.S.C. §300aa-26

Translation provided by the Minnesota Department of Health

လၢတၢ်ကဟ့ဉ်ဒုးသ့ဉ်ညါ ပှၤဟ့ဉ်လီၤတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ခ့ၢ်တၢ်ကဟ့ကယာ်တဖဉ်လၢ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘဉ်ထွဲ တၢ်ဆဲး ကသံဉ်ဒီသဒၢအဂ့ၢ်အကျိၤလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်. တၢ်ကဆုၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ယ: တၢ်ယုသ့ဉ်ညါဘဉ်ထွဲ တၢ်ဆဲးက သံဉ်ဒီသဒၢ ဒီ:တၢ်သ့ဉ်ဆၢဖးကတိၢ်လၢတၢ်ကဆဲးကသံဉ်ဒီသဒၢလၢခါဆူညါအဂီၢ်ဆူ မ်းခ့ံးကဉ်တၢ်မၤဂ့ၤထိဉ်တၢ်ကွၢ် ထွဲကဟ့ကယာ်အတၢ်ဆဲးလီၤမ်းကရၢ (Michigan Care Improvement Registry) အအိဉ်နှဉ်လီၤ. ပှၤတဂၤစ့ာ်စ့ာ် အိဉ်ဒီ:တၢ်ခ့ဲးတၢ်ယာ်လၢကယုထိဉ်ဝဲ ပှၤလၢအဟ့ဉ်လီၤအဝဲသ့ဉ်အတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ခ့ၢ် တၢ်ကဟ့ကယာ်တဖဉ် လၢသ့ တဆ့ၢ် တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒၢအဂ့ၢ်အကျိၤ ဆူတၢ်သ့ီလီၤမ်းကရၢအအိဉ်တဂ့ၢ်နှဉ်လီၤ.